

ΠΥΡΓΟΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΚΕΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Ιωάννα Γαλάνη

Αρχαιολόγος της της Α' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Στα πλαίσια των εργασιών τεκμηρίωσης του μνημείου από τον μηχανικό της Α' ΕΠΚΑ Κ. Ν. Καζαμιάκη και κατόπιν εντολής της τότε Προϊσταμένης της Α' ΕΠΚΑ Ε. Τουλούπα, πραγματοποιήθηκε από την υπογράφουσα μικρή διερευνητική τομή, με σκοπό την αποκάλυψη της ευθυνηρίας στο ανατολικό τμήμα της βόρειας πλευράς του Πύργου, που ήταν ορατό από τη 2η στρώση και άνω (σχέδιο 1).

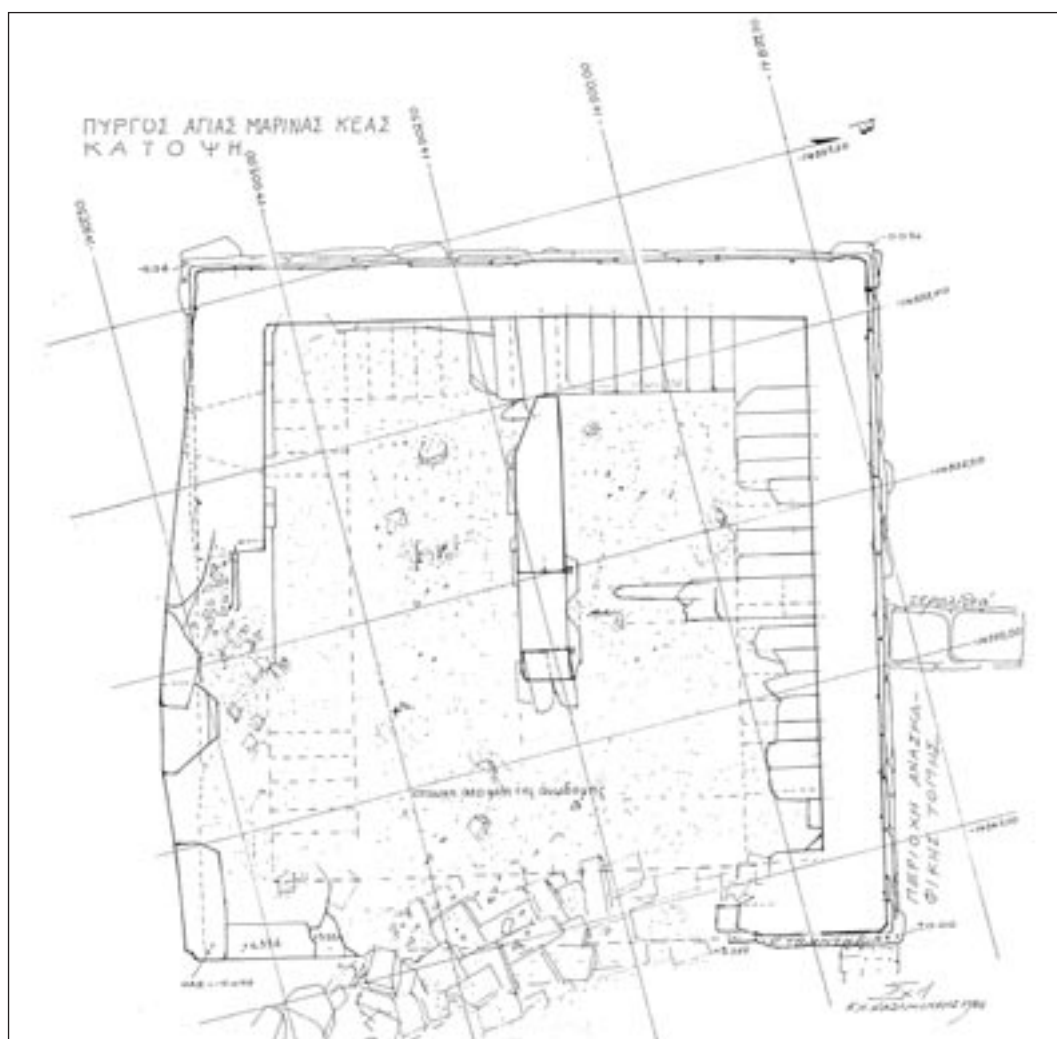
Η τομή είχε μήκος 4 μ., πλάτος 0,50 μ. και βάθος 0,70-1,50 μ. Η έρευνα ολοκληρώθηκε σε τρεις ημέρες (30/9/1986 - 2/10/1986).

Μέσα στη χαλαρή επιφανειακή επίχωση που έφθανε μέχρι την ευθυνηρία, υπήρχαν αρκετά όστρακα χρηστικών

αγγείων από τους χρόνους λειτουργίας της Μονής μέχρι και σύγχρονα. Κάτω από τη στάθμη της ευθυνηρίας υπήρχε στρώμα σκληρού χώματος με πολλούς λίθους και χαρακτηριστική απουσία κεραμεικής.

Η ανασκαφική τομή αποκάλυψε τους κατώτερους δόμους της εξωτερική παρειάς, στο ανατολικό τμήμα της βόρειας πλευράς του Πύργου. Διαπιστώθηκαν τα εξής:

- Το υλικό είναι το ίδιο με τα αντίστοιχα τμήματα των άλλων πλευρών καθώς και με τις επτά υπερκείμενες στρώσεις της βόρειας πλευράς: γενεσιοσχιστόλιθοι.
- Η επιφάνεια των λίθων είναι εξίσου ακανόνιστη με του δυτικού τμήματος αλλά πολύ καλύτερα διατηρημένη, πράγμα που μαρτυρεί για την παλαιότητα της επίχωσης στο σημείο αυτό.

Σχέδιο 1. Κάτοψη του Πύργου της Αγίας Μαρίνας

ΠΥΡΓΟΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΚΕΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

- Είναι χαρακτηριστική η καλή λάξευση των λίθων της υπευθυντηρίας σε σχέση με την ευθυντηρία της οποίας όλοι οι λίθοι είναι αδρά λαξευμένοι και παρουσιάζουν ακανόνιστη κύφωση. Εξαιρέση αποτελεί ο γωνιαίος λίθος της ευθυντηρίας (βορειοανατολική γωνία) που είναι τετραγωνισμένος και εξέχει αισθητά (εικ. 1).
  - Το σύστημα δομής στο τμήμα που αποκαλύφθηκε είναι ακανόνιστο τραπεζιόσχημο, όπως και στο σύνολο του κτηρίου.
  - Ο 3ος εξ ανατολών λίθος της ευθυντηρίας παρουσιάζει μικρή προεξοχή στην άνω επιφάνεια και το δημιουργούμενο κενό καλύπτεται με μικρό πλακοειδή λίθο: μοναδική περίπτωση βύσματος στην ευθυντηρία που αποτελείται, τουλάχιστον στις τρεις πλευρές όπου είναι ορατή, μόνον από λίθους μεγάλων διαστάσεων.
  - Η στρώση της ευθυντηρίας είναι ισοπαχής πλην του ανατολικού άκρου: ο γωνιακός λίθος προχωρεί βαθύτερα δημιουργώντας αρμό ώσεως με την υπευθυντηρία. Το πάχος της υπευθυντηρίας παραμένει άγνωστο δεδομένου ότι η ανασκαφή δεν προχώρησε μέχρι τον φυσικό βράχο λόγω της στατικής ανεπάρκειας του μνημείου.
  - Οι θεμελιακές στρώσεις του κτηρίου δεν παρουσιάζουν διαπλάτυνση.
- Ο φυσικός βράχος αποκαλύφθηκε σε μικρή απόσταση από την εξωτερική παρειά του Πύργου και

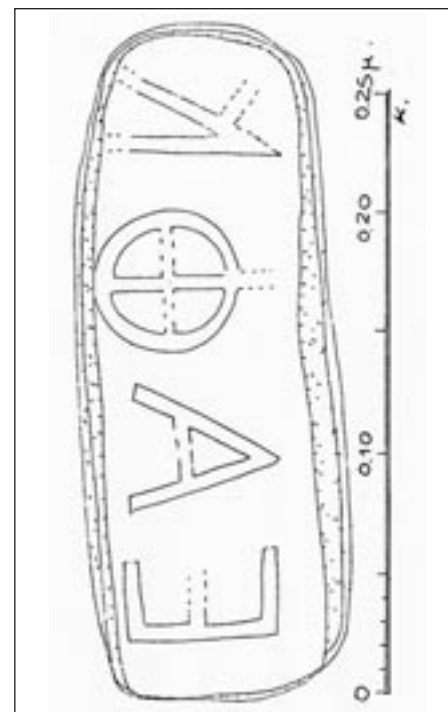
παρακολουθείται σε μήκος 1,20 μ. βγαίνοντας παράλληλα προς τον τοίχο, με κλίση προς δυτικά. Το επίμηκες κατακόρυφο λάξευμα του βράχου οριοθετεί την τάφρο θεμελίωσης του Πύργου από βορρά. Το όρυγμα του βράχου και η διάταξη του σκληρού χώματος με τους λίθους δίπλα ακριβώς στην ευθυντηρία και την υπευθυντηρία αποδεικνύουν ότι ο βράχος λαξεύτηκε και οριζοντιώθηκε προκειμένου να εδραστούν τα θεμέλια του Πύργου. Στη συνέχεια οι θεμελιακές στρώσεις –που δεν διέθεταν διαπλάτυνση– εγκιβωτίστηκαν, δια του σφραγίσματος της τάφρου με λίθους και χώμα, μέχρι τη στάθμη της ευθυντηρίας.

Μετά την αποτύπωση και τη φωτογράφιση των ευρημάτων, ο χώρος της τομής πληρώθηκε πάλι με λίθους και χώμα (περίπου 1 κ.μ.).

Κατά τη διάρκεια των εργασιών, εντοπίστηκε θραύσμα από ενεπίγραφο σχιστόλιθο, εντοχισμένο στην ξερολιθιά, έξω από την είσοδο της Μονής. Ο λίθος έχει μέγιστο σωζόμενο μήκος 0,29 μ., μέγιστο σωζόμενο ύψος 0,115 μ. και πάχος 0,135-0,16 μ. Τα τμήματα των αρχικών επιφανειών που σώζονται είναι πολύ φθαρμένα. Στην κύρια όψη διακρίνονται τέσσερα γράμματα, ύψους 0,07 μ. Πρόκειται μάλλον για αρχαϊκή επιγραφή. Ο λίθος μεταφέρθηκε στο Μουσείο Κέας (σχέδιο 2).

Εικ. 1.

Σχέδιο 2.